

WEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL XIII Nr. 22

Vineri 7 iunie 1957

4 PAGINI, 25 BANI

Amănuț și semnificație

Am mai avut prilejul să formulez în presa, de la tribuna unor săli de conferințe sau la microfonul radio-ului — impresia dominantă pe care o dobândește vizitatorul Uniunii Sovietice, pe măsură ce observațiile sale disparate încep să se organizeze — sub multiplicitatea derutantă a tuturor fenomenelor — adesea chiar aparent contradictorii — sub varietatea uluitoare a aspectelor vieții își solicită atenția și interesul, se degajează câteva trăsături comune, specifice și caracteristice întregului și care, pînă la urmă, pot fi date ca unități de măsură ale acestei noi culturi, ale acestei noi civilizații. Indiferent de domeniul pe care l-ai investiga, ceea ce te izbește mai cu osibere este „materialul uman”, felul de a se comporta, de a acționa și reacționa al oamenilor: s-a creat acolo o altă mentalitate în fața vieții, un apărut o serie de rapoarturi noi între individ și colectivitate, între existența particulară și cea publică.

Ceea ce în lumea burgheză constituie o antinomie de cele mai multe ori ireductibilă — fațetele diverse ale relației individ — societate — se rezolvă în această lume nouă printr-o integrare, printr-o comuniune a ființării cu toți ceilalți. Duce oare această la o „despersonalizare”, la o nivelare anihilantă a individului în masă? Nicidcum. Educația comunistă pe care acești oa-

meni o primesc de patru decenii, spiritul colectiv, aspirațiile comune care îi animă, simțămîntul apartenenței la aceeași cauză, dau grupului social o omogenitate nemiștinută, fac ca elementele particulare să se contopească — la o înaltă tensiune etică — într-un tot armonios și echilibrat.

Unul dintre cele mai elocvente aspecte ale acestui fenomen îl oferă publicul pe care l-am putut vedea la spectacole de teatru, de operă sau balet, de circ sau estradă, în muzee și expoziții, la concertele și chiar la cinematografe.

Ar putea fi enumerate printre aceste trăsături definitorii ale publicului sovietic: o mare, fremătătoare, încordată participare la momentul de artă, de cultură pe care îl trăiește; o spontaneitate juvenilă, nerezitată în fața frumuseții — fie că acesta este de esență tragică sau comică — o emoțivitate extremă, o investire totală: pentru acești oameni tineri — la toate vîrstele tinere — ceasurile acelea nu sînt numai prilej de desfășurare ci și adevărate lecții de viață, ascultate, privite urmărind cu dorință intensă, perseverență de a se auto-educa, de a se auto-depăși. Cred că ar trebui să urcăm în istoria omeniilor la spectatoriile anticului teatru grecesc pentru a regăsi fenomene similare de trăire în comun a unei emoții, amplificată și valorată pentru fiecare prin emoția celorlalți. Fără să ne mai este vorba de extaz și înfiorare religioasă din amfiteatrul grecesc, ci — pe o treaptă nouă, abia acum accesibilă — de o fervoare civică, laică, socialistă în sensul cel mai adînc al termenului. În fața unui asemenea public responsabilitatea actorilor este deosebit de mare. Într-o scenă și sală se creează un circuit emoțional strict și continuu, de la înțelegerea pînă la cea din urmă; actorul simte această prezență activă, aș spune createază o masei compacte care... trece la rîndul ei rampa, nu numai prin exploziile ei aprobatoare sau reprobatore ale episoadelor care se desfășoară — ci și prin tăcerea, nicidecum pasivă, a acestui mare număr de oameni, sudăți într-un singur suflet. Contribuie, poate, la accentuarea acestei observații, faptul că multe dintre sălile de spectacol, la Moscova, la Leningrad sînt — chiar cînd nu se numesc „balsoi” — foarte încăpătoare, numărînd adesea peste 1500 de locuri. Nu începe îndoaia că fiecare spectator are predilecțiile lui, pentru unul sau altul dintre genurile teatrale, autorii și actorii săi favorici, că înclinările unora merge la lucrări clasice, ale altora la cele moderne. Cristalizarea atmosferei omogene, aproape fizic perceptibilă, se verifică însă la orice fel de spectacol.

Ma! mult de tot, ea se verifică — dacă mai pot rosti astfel — în timp și

în spațiu: în timp... începînd cu cea mai tîrînză generație de spectatori, copiii; în spațiu, însumînd experiența ce mi-a fost dat să o fac în imensa Uniune Sovietică, unde am avut bucuria de a călători de la Moscova la Leningrad, de la Kiev și Chișinău la Tașkent și Samarkand. Delegația din care făceam parte a fost primul grup de romîni care a zburat cu TU-104 — pînă în miezul Asiei, la granița Indiei! Natural, omul sovietic nu apare în trăsături la fel de marcate în Rusia ca în Uzbekistan: ba chiar moscovitul și leningradeanul, se deosebesc într-o bună măsură (poate părea paradoxal, dar publicul de pe meridianele Noavei este mai „cald”, mai „meridional” decît cel din capitala Uniunii!) totuși, la diferite grade și stadii de evoluție, noul umanism se poate discerne pretutindeni și în această manifestare pe care o subliniez, a comuniunii publicului în sălile de spectacol, sub semnul concepției unitare despre viață, despre lume.

Cu rare excepții, piesele pe care le-am văzut, îmi erau cunoscute dinaintea, fie că aparțin repertoriului clasic, fie că fac parte din acele piese sovietice care s-au jucat și pe scenele noastre. Aceasta mi-a înlesnit nu numai să urmăresc mai bine acțiunea scenică, concepția regizorală și jocul actoricesc, dar să-mi dau seama și de „spectacolul din sală” de reacțiunile publicului. Nu mi-am propus ca în aceste sumare note să vorbesc amănunțit despre lucrările pe care le-am văzut, vreau să enumăr însă eteva dintre ele pentru a învedera prin înșirarea varietatea lor caracterelor de generalitate a fenomenului asupra căruia m-am oprit.

La teatru pentru copii (Teatrul de păpuși din piața Maiakovski, la Moscova, al bunului și marelui nostru prieten Serghei obrazov), am asistat la o piesă pentru cei mici (peste 1200 de băiețași și fetițe, de vîrstă pionierescă) și la o comedie muzicală pentru „cei mari”. Cea dintîi este „Poves'ke mîcului toboșar”, după o năvălă a lui Gaidar, cea de-a doua numită ca un film de succes al Hollywood-ului „Sub freamătul genelor tale” e o satiră a modului de viață american. Nu aș putea spune cu ușurință care publică ris cu mai multă poiză, mai „copilărește”: cel din matineu sau cel de seară... Am fost și la vestitele spectacole de circ, la Moscova și la Leningrad. Vreau să însemn în treacăt „noblețea” acestor spectacole, calitatea aleasă, datorită căreia — fără a denatura genul reprezentanței — i se adaugă prestigiul unei manifestări cu adevărat artistice.

Marcel Bresașu
(continuare în pag. 3-a)

In preajma lansării satelitului artificial

De ce recepționăm uneori la București emisiunile de televiziune ale unor posturi situate la mii de kilometri distanță? De ce ne se pot face prognoze meteorologice suficient de exacte? Sînt oare hărțile noastre precise? Ce influență au razele cosmice primare asupra organismelor? Dar meteorologii? Vom putea zbura spre alte planete?

Pentru a ne înlesni să găsim răspuns la toate aceste întrebări acum și la multe altele asemănătoare — în cadrul Anului Geozific Internațional — care va începe la 1 Iulie — din Uniunea Sovietică și din S.U.A. va fi lansat un număr de sateliți artificiali. Într-un articol publicat zilele trecute în „Pravda”, acad. A. N. Nesmerjanov, președintele Academiei de Științe a U.R.S.S., înfățișează realizările oamenilor de știință sovietici în legătură cu crearea unui satelit artificial al Pămîntului. Soluționarea acestor probleme a devenit posibilă datorită succesorilor însemnați obținuți în ultima vreme în tehnica rachetelor, în radiocafete și electronici, precum și în domeniul energeticii atomice. Puțin timp a mai rămas pînă la ziua cînd Luna nu va mai fi singurul satelit al Pămîntului.

De cîțiva ani încoace, recordurile de înălțime au crescut mereu: 150, 200 300 km. De pe Pămînt sînt lansate rachete echipate cu aparate înregistratoare, care contribuie la elucidarea multor probleme științifice. Există fotografii luate de la 200 km înălțime, care înfățișează aproape un continent întreg. Rachetele au avut chiar și pasageri: animale, care s-au întors cu bine din călătorie. Totuși timpul scurt, de câteva minute, cît durează călătoria rachetei în spațiile cosmice, nu permite efectuarea unor observații satisfăcătoare. De aceea, oamenii de știință s-au gîndit la o rachetă care să execute zboruri mai lungi la mari înălțimi, împrejurul globului pe o traiectorie circulară. Dacă unei asemenea rachete i se imprimă o viteză suficient de mare, forța centrifugă o va împiedica pentru un timp să cadă. La aceste mari distanțe de la Pămînt lipsind rezistența aerului, viteza se men-

ține în virtutea inerției, racheta dezinvenind un satelit artificial al Pămîntului.

Satelitul trebuie să fie trimis pe traiectoria sa la 5-800 km înălțime. În acest scop sînt necesare rachete care vor consuma mii de kilograme de combustibil. După consumarea combustibilului corpul rachetei va deveni inutil. Pentru a elibera satelitul de acest balast, s-a conceput un „tren” de rachete care, odată „consumate”, se desprind de la sine. Rachetele vor trebui să transporte satelitul la înălțimea stabilită, apoi să-l lanseze cu perpendiculară pe raza direcției figuror deviază cît de mică ar avea drept urmare întoarcerea satelitului în atmosferă, unde s-ar consuma întocmai ca un meteor. O deviație laterală ar cauza o traiectorie neprevăzută, care ar face ca satelitul să nu mai poată fi urmărit.

Aceste manevre de mare precizie nu pot fi executate de oameni, chiar dacă am admite că ei ar putea susține călătoria pe bordul rachetei. Reflexele lor ar fi prea lente ca să dirijeze mersul rachetei. Pentru aceasta este nevoie de aparate automate de mare precizie.

Datorită muncii depuse mulți ani la rînd de către oameni de știință și ingineri sovietici, au fost create rachete, împreună cu tot utilajul necesar, care permit lansarea satelitului artificial al Pămîntului.

Într-o sferă cu diametrul de 50 de centimetri, împărțită în mai multe compartimente, vor fi montate aparatele necesare cercetărilor: controlul de particule electrizate, magnetometre, aparatele de analiză a atmosferei, termometre, microfona care să înregistreze cîntările pulberii meteorice pe învelșul satelitului și, în plus, aparatul de radioemisie care va transmite pe Pămînt toate aceste date. Este posibil de asemenea ca unui satelit să fie echipați cu emițătoare de televiziune, care să arate imaginea Pămîntului văzut de la 500 km înălțime. Pentru a adăposti un asemenea laborator într-un spațiu atît de redus este necesar ca aparatele să fie tot ca

Leningrad

Prețuire reciprocă

Am avut fericitul prilej să vizitez România de două ori. Prima oară în toamna anului 1956, cînd am participat la Luna prieteniei romîno-sovietice și a doua oară cu prilejul Decadei culturii R.S.F.S.R., ale cărei multiple și variate manifestări, organizate de asemenea de A.R.L.U.S., le-am cunoscut de aproape.

Am citit însemnările entuziaste scrise în cartea de impresii a Expoziției de artă aplicată și decorativă din R.S.F.S.R., am simțit căldura cu care au fost primite spectacolele Corului popular din Omsk, am ascultat cu plăcere impresiile colectivităților din Mădăraș despre romanul lui Mihail Solohov „Pămînt desțelenit”, atît de cunoscut și apreciat în România. Poporul român, creatorul unor străvechi și bogate culturi, ale cărui destine s-au împletit veacuri la rînd cu ale poporului rus, și sînt apropiate și ușor de înțeles arta, literatura și cultura rusă.

emoție interesul pe care oamenii muncii din noua Romînie îl nutresc față de oamenii Țării Sovietice, a căror viață și muncă doresc s-o cunoască cît mai îndeaproape.

Am citit însemnările entuziaste scrise în cartea de impresii a Expoziției de artă aplicată și decorativă din R.S.F.S.R., am simțit căldura cu care au fost primite spectacolele Corului popular din Omsk, am ascultat cu plăcere impresiile colectivităților din Mădăraș despre romanul lui Mihail Solohov „Pămînt desțelenit”, atît de cunoscut și apreciat în România. Poporul român, creatorul unor străvechi și bogate culturi, ale cărui destine s-au împletit veacuri la rînd cu ale poporului rus, și sînt apropiate și ușor de înțeles arta, literatura și cultura rusă.

se pregătește o primire caldă și prietenească.

Ce arată toate aceste fapte? Ele mărturisesc, desigur, marea prietenie etatornică între poporul român și popoarele sovietice, unite de cauza nobilă a construirii unei noi societăți, societății comuniste.

Sînt convins că această prietenie care ajută ambele popoare să-și atingă cu un ceas mai devreme țelul comun, se va întări și se va dezvolta tot mai mult.

I. Gorbaciov
redactor al ziarului „Sovetskaja Rossiia”

D. H.

Obiective economice

Intreaga viață economică a Uniunii Sovietice este în momentul de față sub semnul desfășurării procesului de aplicare a măsurilor pentru perfecționarea conducerii industriei și construcțiilor. Noile orizonturi și posibilități care se deschid prin adoptarea unor forme mai simple și mai eficiente de conducere economică au stîrnit un interes legitim în sinul opiniei publice sovietice și continuă a genera discuții pasionante. În același timp, activitatea complexă și de mare răspundere pe care o implică reorganizarea unui organism uriaș ca acela al economiei sovietice a intrat pe un făgaș de aplicare practică.

După cum se știe, o parte din atribuțiile Sovietului Suprem al U.R.S.S. avînd legătură cu noile formațiuni economice au fost trecute asupra Sovietelor Suprem ale acestor republici. Sovietele Suprem din republicile unionale stabilesc numărul și hotarele regiunilor economice, componența consiliilor economice republicane, determină care sînt cele mai bune mijloace pentru folosirea cu cît mai mare succes a resurselor locale. Într-o seamă de republici unionale, ca U.R.S.S., Ucraina, Belarusia, Uzbekistan, Gruzia, Turkmenia și Tadjikistan, Sovietele Suprem au și terminat, zilele acestea, acțiunea de reorganizare economică a teritoriilor și organelor economice locale. În toate aceste republici au fost create noile regiuni economice administrative. Numărul acestora variază, se înțelege, în fiecare republică după importanța economică a teritoriilor care intră în alcătuirea lor. În Federația Rusă, al cărei potențial economic depășește multe țări capitaliste dezvoltate, a cărei industrie produce mai multă forță și oțel decît Anglia și Franța, mai mult cărbune decît Germania occidentală — pentru a ne limita la aceste exemple — și pe al cărui teritoriu se află mai bine de 120.000 de întreprinderi și șantiere, au fost create 70 de regiuni economice; în R.S.S. Ucraineană au fost constituite 11 regiuni economice, în Tadjikistan o singură regiune.

Discuțiile purtate în cadrul sesiunilor Sovietelor Suprem au învederat foloasele pe care noua organizare a conducerii industriei și construcțiilor le va aduce întregului sistem al economiei sovietice. Nu poate încăpea nici o îndoială că înființarea consiliilor economice naționale, forma organizatorică de bază a conducerii industriei și construcțiilor din regiunile economice administrative, va contribui la apro-

perierei conducerii economice de producție, la o dezvoltare mai rapidă și mai complexă a regiunilor, la o mai mare operaționalitate în îndrumarea colaborării dintre diversele ramuri industriale din cadrul aceleiași regiuni.

Cum vor funcționa consiliile economice naționale? Deocamdată este, desigur, greu să putem avea amănunțit; noile organe economice locale sînt abia în curs de constituire. Dar dintr-o convorbire avută de Alexandr Petrov, secretarul comitetului orășenesc de partid din Leningrad, cu un ziarist, se poate vedea că consiliul economic național al metropolei de pe malul Nevei își propune împărțirea activității sale în patru sectoare: tehnic, planificare, aprovizionare-reparatură și transporturi. Consiliul economic național din Leningrad va avea în subordinea sa mai bine de 500 de întreprinderi, dintre care unele uriașe: ca uzinele „Kirov” cu 28.000 de muncitori sau șantierul navei „Baltica” și „Neva”. Celelalte întreprinderi, printre care multe întreprinderi mari ce țineau pînă acum de ministerele R.S.F.S.R., vor funcționa în viitor ca unități economice ale sovietelor locale.

De asemenea, de pe acum se poate spune că organele economice locale vor avea de jucat un rol important în determinarea amplasării cît mai raționale a forțelor de producție, în specializarea economică a fiecărei regiuni. De altă parte, planificarea investițiilor de capital cu participarea consiliilor economice naționale va îngădui repartizarea lor după criterii mai sigure, evitînd risipa de forță asupra multor obiective industriale și șantiere de construcție, va permite o accelerare a circulației fondurilor și a producției, o mai mare eficacitate a acestora.

Noua organizare a conducerii industriei și construcțiilor din Uniunea Sovietică deschide în mod cert noi orizonturi și posibilități în fața creșterii din republicile unionale. Ea duce la o dezvoltare și mai rapidă a economiei lor, ridică mult răspunderea cadrelor locale și stimulează inițiativa lor, este un important pas înainte și în ceea ce privește traducerea în viață a politicii naționale leniniste. Noul avînt al economiei din U.R.S.S. se îmbină astfel cu dezvoltarea continuă a democrației sovietice, cu un puternic elan al forțelor materiale și spirituale ale națiunilor socialiste, cu întărirea prieteniei și a colaborării dintre popoarele unite în marea și frățiasca Uniune.

Ion Moraru

Acad. prof. E. Bădărău

TURISTI

Turismul este, neîndoiel, unul dintre fenomenele caracteristice ale epocii noastre. Reducînd pe zi ce trece distanțele, tehnica a făcut tot mai lesnicioasă deplasarea omului în spațiu și a accentuat nevoia sa de a călători. Ceea ce a fost altă dată splită a unor firi aventuroase, devine în zilele noastre o necesitate firească. A intrat în deprinderea omului modern să folosească trenul, avionul sau vaporul pentru a-și împlini nevoia de cunoaștere și a afla la fața locului răspuns la întrebările care-l încearcă. „Mai fotosorți este vezi o dată decît să citești de o sută de ori” — acest dicton exprimă desigur, nu atît scepticismul unor suprasaturați de lectură, cît recunoașterea caracterului primordial al experienței pentru actul cunoașterii.

Părăsindu-și pentru cîțva timp confortul domiciliilor și ocupăcî timp cotidien, turistul călătorește imboldit de pornirea sa de a percepe nemijlocit aspectele concrete ale realității contemporane. Cuziolizata vie și vesnic trează, dorința permanentă de a înțelege — lată care sînt coordonatele sufletești ale acestui Ulyse modern. Și atunci cînd aceste trăsături sînt grefate pe un fond de bună credință și de absență a oricăror prejudecăți sau idei preconcepute, ostensivă acestor erou anonim al epocii noastre nu este intru nimic mai puțin lăudabilă de cît a precursorilor săi plecați spre cîine știe ce himerice țărîmuri.

Prin vocație și temperament turistul este de obicei un contemporativ, cî un analist. El vede, compară, judecă și selectează valorile, cu un simț care nu dă greș aproape niciodată. Și în acest fel apropiat călătoriei este atîns cu adevărat, iar sfera cunoașterii extinsă. De fiecare dată turistul se întoarce mai bogat — căci duce cu sine imaginea locurilor prin care a umblat, amintirea vie a oamenilor pe care i-a cunoscut.

Purtat pe toate meridianele globului de nevoia sa nestăvilită de a ști, turistul este atras cu deosebire de aspectele novatoare ale vieții contemporane. Căci nestîns în sufletul omului este dorința de a desprinde sensul și direcția dezvoltării, de a descria chipul pe care-l va lua viitorul. Prin aceasta, credem, se explică interesul excepțional pe care realitatea sovietică îl trezește în conștiința spiritelor vîr de pretutindeni. An de an, numărul celor care vin de peste mări și țări în Uniunea Sovietică sporște. Dacă la aceștia adăugăm pe cei care, în întreaga lume, își exprimă dorința să o viziteze, avem temei deplin s-o spunem — și nu doar în sens meteoric — că Uniunea Sovietică a devenit ființa preferată a turiștilor de pretutindeni.

Veni în această parte a lumii, cei mai mulți dintre occidentali au — după propria lor mărturisire — pe numai sentimentul uriașei deplășări în spațiu și senzația unică a unei veritabile călătorii în timp. În Uniunea Sovietică ei fac o uriașă baie de umanitate, redescoperă valorile eterne ale genului uman. De aici sentimentul negalitat de puritate, de forță morală și de optimism pe care fiecare om de bună credință le încearcă în contact cu realitatea sovietică.

„Aceste gînduri ne-au fost sugerate de începerea noului sezon turistic în U.R.S.S., care și în acest an se anunță deosebit de logat.

Victor Rusu

Liviu Drung

Două seri

Stam pe malul Moscovei, tăcând,
vântul cald, ușor foșnea prin rochii,
și nu știu deodată, la ce gând,
ți-ai întors clădat spre mine ochii
(cum privești străinii citeodată: —
vraja când îți pare că-a fost ruptă):

„Ei, nu mi te-nchipui că soldat!
Cum al arătat pe câmp de luptă?
In zăpezi dormea; nu doar o zi
perină ți-a fost automatul.
Pe cuvânt, nu-mi pot închipui
cum cutreera în cizme, satul...”

„De-altă seară-aminte mi-am adus:
se scoțeau focosele de mine.
Și ningeau... Iubitul meu mi-a spus
(dac-ai ști cum semăna cu tine):
„In omăt azi înghețăm aci.
Și cîndva stam în orașe calde...
Pe cuvânt, nu-mi pot închipui
cum erai cu tocurile-nalte...”

In românește de Veronica Porumbacu

Cronica ideilor

Condiția progresului științific

Unul din fenomenele realității sovietice care a lăsat în ultima vreme discuții aprinse în presa occidentală și în cercurile oficiale din S.U.A., Anglia și alte țări este impresionanta dezvoltare la care s-a ajuns în Uniunea Sovietică în învățământul științific și tehnic. Legănându-se în înțuză că țările lor vor deține la infinit privilegiul de țări dezvoltate și privind cu neîncredere eforturile primei țări socialiste din lume de a lichida starea de înafare moștenită de la război, cercurile diriguitoare apăsune se trezesc acum uluite, alarmate de progresele făcute de U.R.S.S.

Rusia țărăască se numără printre țările cu cel mai mulți analfabeți din Europa. Numai jumătate din copiii de vîrstă școlară erau înscrși în școlile elementare și numai 20 la sută în cele medii. În 1914-1915 numărul total al studenților era de 112.000. Octombrie 1917 a operat o mare revoluție și pe tărîmul culturii. Iată rezultatele acestei revoluții culturale, oglindite într-o recentă culegere statistică intitulată „Dezvoltarea culturală în U.R.S.S.” (editată la sfîrșitul anului trecut de Direcția Centrală de Statistică de pe lângă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S.). Potrivit datelor oficiale, anul trecut, în învățământul sovietic de toate gradele erau cuprinși 50 milioane de elevi și studenți. În cele 765 institute de învățământ superior erau înscrși aproape 2 milioane de studenți.

În prezent — și tocmai asta alarmează în cel mai înalt grad cercurile conducătoare din Occident — universitățile și institutele sovietice de învățământ superior dau mai mulți ingineri agronomi și specialiști în toate domeniile științei și tehnicii decât oricare altă țară din lume. Numai în 1956 numărul acestor specialiști ieșiți de pe băncile învățământului superior a fost de peste 760.000, cu 126.000 mai mulți decît în 1955.

„Ceea ce vedem acum — scrie cunoscutul savant englez prof. J. D. Bernal — este rezultatul firesc al unei lungi perioade de pregătiri, în care s-a pornit de la începuturi foarte modeste pentru a se ajunge la formidabilul edificiu de astăzi.”

De altfel, statisticile sovietice sînt pe deplin confirmate de înseși statisticile occidentale. Un raport special al Comisiei pentru energia atomică a Congresului S.U.A. declară că Uniunea Sovietică a lăsat cu mult în urmă Statele Unite în privința numărului inginerilor și oamenilor de știință pe care îi pregătește în învățământul său superior. Un membru al Camerei Reprezentanților, Melvin Price, a declarat recent că S.U.A. sînt amenințate de grava primejdie de a fi depășite de „lumea sovietică” în cel mai important domeniu de interese — pe tărîmul vital al pregătirii numărului necesar de oameni de știință, ingineri și tehnicieni. Prof. Henri Longchambon, senator și fost ministru, președintele Consiliului superior al cercetărilor științifice din Franța, scrie: „Avenit nevoile de a avansa de savanți și tehnicieni, trebuie să facem totul pentru a o forma. Rușii au înțeles de mult această necesitate imperativă a lumii moderne și cum ei știu ce vor, au știut să-și formeze cadrele științifice de care are nevoie o mare putere”. Iar savantul Bernal, al cărui articol „Știința în U.R.S.S.” apărut în publicația lunară americană „New World Review” conține aprecieri deosebit de interesante în această privință, scrie: „Pionierii din Uniunea Sovietică au meritul de a fi înțeles înaintea altora că lumea modernă nu poate exista, necum progresa, fără o deplină dezvoltare și aplicare în practică a științei. De pe acum în U.R.S.S. peste 10 la sută din populație are legături directe cu munca științifică și este limpede că într-o industrie automatizată a viitorului, lucrătorul de rînd va trebui să-și însușească o considerabilă experiență științifică sau cel puțin să aplice metode științifice în munca sa. Toate țările vor fi nevoite să dezvolte industrii automatizate și vor simți în această măsură nevoia dezvoltării științei.”

„Ceașta necesitate imperioasă a primatului științei în condițiile civilizației moderne este legată direct de o altă trăsătură particulară a lumii în care trăim. Cu veacuri în urmă, savanții erau niște oameni izolați, care ajungeau de unul singur la descoperirile deosebite de ordonatori și drumuri noi în știință. În lumea modernă, însă, un Arhimede sau un Denis Papin ar fi o adevărată curiozitate, fiindcă în lipsa unui contact permanent, a unui schimb de păreri și a discuțiilor între oamenii de știință din diferite țări, știința este condamnată la o inevitabilă stagnare. Fără o colaborare strînsă între fizicienii din multe țări s-ar fi putut ora ajunge la succesele obținute în ultimele două decenți în domeniul fizicii atomice și la crearea acelei noi ramuri a tehnicii — tehnica atomică? Și să nu uităm că astăzi, grație neabuzurilor aplicații ale tehnicii atomice, știința a zădărnici beneficiară de mijloace la care n-ar fi putut visa savanții de acum o jumătate de secol chiar. Datorită noulor mijloace se va putea ajunge într-un viitor nu prea îndepărtat la realizarea reacțiilor termionice dirijate, rezolvîndu-se astfel o problemă esențială de care e legată asigurarea omeniilor pe multe milenii cu cele mai mari și mai ieftine rezerve de energie.

În fața perspectivelor grandioase pe care știința le deschide omeniilor, savanții sovietici, conștienți de necesitatea cooperării între popoare în toate domeniile, au manifestat cei dintîi dorința de apropiere și colaborare cu colegii lor din toate țările în scopul folosirii pașnice a prodigioasei energii atomice. Atitudinea lor, izvoită dintr-o înaltă conștiință umanitară, este totodată un ecou al politicii consecvente a statului sovietic, partizan al coexistenței pașnice și colaborării între state, indiferent de structura lor social-politică.

La recenta sesiune de la Geneva a Comisiei economice pentru Europa a O.N.U., Uniunea Sovietică a repetat propunerea făcută cu un an în urmă, de a se încheia un acord general european de colaborare, acord care ar prevedea, printre altele (art. 13 din proiectul sovietic), necesitatea intensificării colaborării între statele participante în domeniile științei și tehnicii.

Terenul de colaborare internațională pe tărîmul științei este cît se poate de vast. O dovadă certă că această colaborare este posibilă — chiar dacă persistă încă immense dificultăți create de adversarii coexistenței pașnice — o constituie Anul geografic internațional, care începe la 1 iulie și la care participă știeve țări. Ultimele știri vestice apropiate lansare din Uniunea Sovietică și din S.U.A. a primilor sateliți artificiali ai pămîntului. Savanții din cele două țări dovedesc prin fapte că sînt în stare să transforme în realitate cele mai îndrăznețe fantazii. Colaborînd în altele domenii în care nevoile omeniilor reclamă intervenția lor activă, savanții sovietici, alături de savanții din întreaga lume doresc să facă ca secolul nostru, de pe acum numit „atomic”, să devină cu adevărat „secolul de aur” al omeniilor. Într-un climat de pace — singurul în care știința se poate dezvolta și progresa — și cu condiția ca știința să fie pusă exclusiv în slujba păcii, omeniirea poate spera să atingă această mult visată vîrstă de aur.

M. Mihail

ORIZONII

Tinerii interpreți ai pieselor sovietice

Cel de-al doilea concurs republican al tinerilor actori și regizori a luat sfîrșit. Au devenit cunoscuți lucrătorii concursului, au fost desemnate cele mai bune spectacole și colective. Dar ecurile acestei ample manifestări artistice nu s-au stîna odată cu ultima lăsură de cortină sau odată decernarea premiilor. Ele vor dăinui încă mult timp pentru că această întrecere a solicitat multiple pregătiri, a mobilizat energii, lăsîndu-și amprenta nu numai asupra colectivelor participante, ci și asupra întregii activități a teatrelor.

O constatare pe care cercetarea repertoriului interpretat de tinerii actori o prilejuieste este că acestia s-au bazat în mare parte pe dramaturgia sovietică. Nu a existat centru regional (după cum se știe, înainte de finalizarea deslășurării sale interregionale) în care să nu se fi prezentat cel puțin o piesă sovietică. Mai mult, numărul acestor piese a variat în unele centre de la trei la patru. Astfel s-a ajuns ca în finală care a avut loc între 18-21 mai, din cele 17 spectacole jucate s-a cuprind 17 opere ale dramaturgiei sovietice. „Peste 20 de ani” de M. Svetlov (montată de două teatre), „Ulta fericiții” de I. Prinev, „Tineretea părinților” de B. Gorbaciov, „Căsuța de la marginea orașului” de A. Arbuzov, „Copilul altuia” de V. Skvarkin, „Așa va fi” de K. Simonov, „Vacanța fratelui mai mic” de G. Friede — au fost piesele selecționate în urma concursurilor interregionale și jucate în Capitală. La acestea trebuie să adăugăm și „Steaguri pe tururi”, dramatizate după romanul lui Marksaev.

Ce a determinat pe tinerii actori să se oprească asupra unui număr atât de mare de piese sovietice? A vîntul romantic al eroilor dramaturgiei sovietice, generozitatea sufletescă și spiritul lor de abnegație, fermecția în apărarea cauzei sociale, înaltul, credem că au fost stimulentele care i-au îndemnat să se apropie cu dragoste de aceste eroi.

La concursul tinerilor generali, piesele sovietice alese nu s-au impus numai prin marea numără al rolurilor de tineri, ci și prin înțelepciunea învîntă a acestor roluri, actorii nu și-au perfecționat numai măiestria artistică ci, ceea ce e mai important, au trăit clevea ceasuri pe scenă, la o înaltă școală a vieții. E semnificativ faptul că cele mai multe din textele selecționate descriu momente cruciale din viața popoarelor sovietice. „Peste 20 de ani”, „Ulta fericiții” sau „Tineretea părinților” surprind aspecte din marea înclăștare a războaielor civile, când tinerii s-au ridicat cel dintîi în apărarea revoluției socialiste. „Căsuța de la marginea orașului” și „Așa va fi” oglindesc crunta perioadă a celui de-al doilea război mondial, când din nou tineretul sovietic a luptat pînă la înfrîngere de eroism. Nu poate de-

clor de după război, a avut mult farmec. Aici ca și în alte scene s-a vădit talentul compozitional al lui Aurel Ciocanu și Alex. Lungu, jocul sigur, bine cizelat, al lui Andrei Coarcea. Cu o tematică diferită, „Căsuța de la marginea orașului” (Teatrul de Stat din Bacău) se aseamănă totuși cu piesele precedente prin faptul că include cleve roluri de amplotă, cu o evaluare interesantă, capabile să valorifice talentul interpretului respectiv. Acestei valorificări i-au „rezistat” cal mai bine Kitty Stroeșcu și D. Stănculescu. La succesul lor a contribuit într-o măsură hotărîtoare judicioasa concepție regizorată a Adrianei Kanner-Moșescu, iar la reușita generală a spectacolului și-a adus aportul încă un factor, neglijat pînă acum în aprecierile noastre: pictorul scenograf (Mihai Toțan), care a construit actorilor un cadru sugestiv de acțiune.

La piesa ca „Steaguri pe tururi”, „Peste 20 de ani” sau „Tineretea părinților” problemele de regie s-au pus, credem, într-un alt mod. Aceste lucrări nu se remarcă printr-un conflict puternic, prin cleve caractere puternice, a căror evoluție este urmărită minuțios de către autor; ele sînt mai degrabă fresce dramatice, cu o multitudine de personaje care au apariții scurte, fragmentate. Rolul regionalului este în acest caz acela de a asambla, de a omogeniza, de a armoniza astfel jocul actorilor încît să reiașă pregnant forța colectivului, ideea de entitate. În intruchinare tinerilor actori ai Teatrului Național din București (regizor I. Coar), numeroasele personaje din „Steaguri pe tururi” ni s-au înfățișat ca un tot unit, bine sudat, în care acțiunile fiecărui interpret se încadrează perfect în cele ale întregului ansamblu. N-am putea spune același lucru despre modul în care au fost jucate „Peste 20 de ani” (Teatrul de Stat din Pitești) sau „Tineretea părinților” (Teatrul de Stat din Braila). A apărut evident că spectacolele acestea n-au un fir conducător, nu sînt axate pe o idee centrală care să constituie un fel de pivot al jocului actorilor. S-a degajat din scenă un soi de anarhie care s-a substituit stăruirii revoluționare, iar petoul eroic a fost înlocuit cu exclamățiile zgometoase, stridente. Ne pare rău că trebuie s-o spunem, dar a fost clar pentru oricine că piesele menționate au pierdut mult din luminozitatea și forța lor mobilizatoare, în interpretarea eroică a teatrelor din Pitești și Braila.

Concluzia? Deși au fost jucate cu multe inegalități, deși interpretările izbutite au stat alături de cele slabe, piesele sovietice și-au dovedit influența pozitivă pe care pot s-o exercite asupra colectivelor teatrelor noastre.

M. Radnev

„Nike”

sculptură de Serghei Kononov

Carnet

În numărul său din 23 mai, „Literatură și gazetă”, consemnează prematura moarte a lui Camil Petrescu. Prezentîndu-l pe marele om de literă romîn, articolul subliniază dragostea de țară pentru poporul său, la a cărui înălțare a contribuit din plin.

Festivalul „Primăvara teatrală la Moscova” a luat sfîrșit în răstimpul celor două săptămîni cită a durat această mare manifestare a colectivelor teatrale din Moscova. Au fost prezentate peste treizeci de spectacole cu piese sovietice și străine. Piesele de teatru „Bătrînele zburătoare” prezentată de teatrul M.H.A.T., „Puterea întunericului” jucată de Teatrul Mic, noua realizare a Teatrului K. S. Stamslavski și V. I. Nemirovici-Dancenko „Bocaccio”, și „Sonetul lui Petrarca”, prezentată de Teatrul V. Maiaovski, au obținut un deosebit succes.

Sub auspiciile secției muzicale a Asociației pentru legăturile cu străinătatea, V.O.K.S., și a Uni-

nii Compozitorilor sovietici, la Casa centrală a compozitorilor din Moscova a avut loc o seară de muzică românească cuprinzînd selecțiuni de muzică populară și din lucrările compozitorilor romîni contemporani.

În sală se aflau personalități ale vieții muzicale sovietice, interpreți sovietici de muzică românească și un numeros public. Muzicologul Ivan Martinov a prezentat muzica populară românească, precum și creația compozitorilor ale căror lucrări au figurat în programul audif.

Programul a cuprins între altele „Sirba” din Muzica de balet a lui Mihail Jora, madrigalul și finalul concertului pentru pian de Paul Constantinescu, andantino din Cvarțelul II pentru coarde de Zeno Vancea, allegro-scherzo din Cvarțelul pentru coarde de Marțian Negre, finalul concertului pentru orchestră de Anatol Vieru, oratoriu „Tudor Vladimirescu” de Gheorghe Dumitrescu și „Dans romîn” de Theodor Rogalski.

Maiakovski rîde, Maiakovski lovește

Clad a spus că poetul este o uzină. Maiakovski, așa cum lăcea adevărat, a exagerat. Dar autorul și-a întrecut comparația: ceea ce ar apărea prea mult în cazul unui scriitor „obișnuit”, devine o imensă, deosebit de modestă în cazul lui Maiakovski.

Insuși. Omul acesta a fost o uzină gigantică care niciodată nu lucra în serie și a cărui gamă de creație era pe măsura celor 150.000.000 de sovietici.

Lucrul se vede, cum nu se poate mai clar, și în piesele lui de căpetenie — „Misterul Bu”, „Ploșnița” și „Baia”, — apărute recent în românește. Sînt importante pentru istoria literaturii, sînt și mai importante ca vîntoare spectacole inovatoare pe scenele noastre și, poate, sînt încă și mai importante ca bogăție de rezolvări originale. Asupra acestor ultim aspect vom stărui. Ce rezolvă Maiakovski aci?

Referindu-se la „Ploșnița”, Maiakovski scria: „Grăutatea principală a textului este de a traduce faptele de viață în limbajul teatral al acțiunii și al atracțiilor.”

„Faptele de viață” la care se referă Maiakovski erau un material rezistent, rebel, care nu intrase pînă atunci la literatură: grăutatea construcției socialiste, presiunea mentalității burgheze asupra statului și omeniilor clasei muncitoare etc. Existau instituții noi, cu nume păstrînd, direcții și paradirecții, „coordonări”, ședinte, noțiuni noi, moravuri noi, un prozaimism al vieții sărace de după războiul civil, prozaimism meschin, cum poate nu mai existăze pînă atunci, și totodată un

romantism al omenilor de avangardă în lupta lor cu grăutatea cotidiene, romantism mai amvelos decât cel care se manifestase în tumultul Revoluției.

Tot acest material complicat, nou, unel, difric, prozaim, în stil de proces verbal, acel „noian de fapte mărunte ce mi-ai trecut prin mină și prin corp, venind din toate părțile, în tot decursul activității mele gazetărești și publicistice” (subl. n. S. F.) se cerea subordonat artel, supus la jug, pus să tragă înainte arta. Ori îl stăpînea cu mină de fier, ori te strivea, făcînd imposibilă orice artă. Tocmai aici s-a aflat pentru Maiakovski „grăutatea principală”. El a învins, și victoria lui a însemnat o soluție proprie, originală, dată problemelor ogiladrii realității sovietice.

Noianul de fapte mărunte, între care cele negative curgeau într-un potop impresionant, putea fi interpretat și din punct de vedere micropolitico („Vezi, așa e comunismul, puterea sovietică e de vină!”) și din punct de vedere partinic („asta e rezistența mentalității și moravurilor burgheze, care trebuie să strigă pentru a fi înlăturate socializării”). Genialitatea satirică lui Maiakovski s-a manifestat în faptul izbitor în care a știut să facă evident adevărul partinic, esența profundă a faptelor: de unde vin vicliile pe care le satirizează, de pe ce poziție face el asta, în numele cărui ideal — asemenea întrebări, care cereau unui scriitor de forță mijlocie explicații, soluții întortochiate și prudente, „aduceri din condei”, au explodat la teatru lui Maiakovski cu forța adevărului evident, ca un fulger neîntrerupt care luminează ceea ce fusese ascuns în noaptea, ca un buibul de tunet pe care burghezi și imburgheziții, ploșnițele și birocratii nu se puteau face că nu-l aud, că nu-l înleag.

Cum a izbutit Maiakovski să dea acest caracter „trapant”, izbitor, satiric sînt dramatic? —

La bază stau, desigur, partizanitatea și talentul, există în dramaturgia lui Maiakovski un caracter

spontan, nestingherit, din care se vede că partizanatul nu însemna pentru el ceva restrictiv, o înfrîngere, ci era, dimpotrivă, sursă de energie a acestei urzice uzine.

Maiakovski singur declară că a scris o comedie „cu țeză”, o comedie „de factură publicistică”. Teza, tendința, ideea, lui Maiakovski îi plăcea s-o sublinieze ostentativ („am o înclinație agitatorică... mi plăcea să spun pe șicru cine e canonic”) și de aici vine caracterul pe care (în mod greșit, după părerea mea) unii critici l-au numit „convențional”, caracterul demonstrativ, „de afiș”, al pieselor sale. În „Misterul Bu” — prima comedie satirică a literaturii sovietice, o parodie a potopului biblic, înfățișînd Revoluția — personajele nu sînt alți caractere, individualități, ci simboluri, măști satirice. Și dacă în „Ploșnița”, și mai ales în „Baia” apar tipuri cu o personalitate mai amănunțit conturată, totuși caracterul ostentativ, de șarjă nebumescă, de demonstrație veselă, bulă și ascultată ca un bici, se păstrează.

E uluitoare cîte trăsături a izbutit să concentreze Maiakovski într-un singur personaj. Să-l luăm de exemplu pe Pobodonosikov, într-o replică oarecare, nu cea mai faimoasă replică a sa: „O să mă plîng la toți, de toate părțile întors, îndată ce o să iau cîrma în mînă. La o parte, tovarăși. Puneți aici bagajele. Unde mă-a servieta de piele de vișel, galben deschis, cu monogramă? Opți-mistenko, fugi de o cută! N-ai nici o grijă, o să te așteptăm. Opres-te pentru rațiunile de stat, nu pentru un fleac”. Numai din această replică incompletă, îi vedem că acest om „grauid de atîtea rezoluții” e reclamagiu, prielnic, visează meteu să ia cîrma în mînă, dă deoparte pe toți pentru el, e poruncitor, obședat de avutul și inițialele sale, domnic să fie înconjurat de elemente servile și se pricepe să înfățișeze cele mai mărunte interese personale drept „rațiunile de stat” și principii „marxiste”. Imburgheziții Prispikin, placidul automat birocratic Opilimistenko, banalul și incultul

Ivan Ivanovici, manleratul și cinicul burghez Baian, și destul alții sînt tipuri în care Maiakovski a pus o excepțională forță de concentrare, replicile lor avînd adesea o forță epigramatică, ca mici opere de sine stătătoare, deși se încadrează perfect în ansamblu.

Exagerarea, concentrarea, caracterul demonstrativ, izbitor, devin cu puțină datorită situațiilor neobișnuite, senzaționalului de bună calitate creat de Maiakovski. Deoarece în alocutul comunismului de război și mai ales în prestația informă a N. E. P.-ului Maiakovski viola să deșpartă mai clar apele de pămînt, noul de vechi, comunismul de burghez, el a extins, a violentat spațiul și timpul, a creat antizeze radicală, care-l permit hiperbole urașe: în „Misterul Bu” trecutul îndepărtat e pus față-n față cu prezentul, potopul biblic cu Revoluția; în „Ploșnița” imburgheziții Prispikin se trezește cu 50 de ani mai tîrziu, congelat, în societatea viitoare, iar moravurile lui sînt privite din viitor în spre trecut, ca o ciudățenie de mult dispărută; în „Baia”, comunismul se lansează în viitor, dar și oamenii viitorului fac o bresă, vizitîndu-i pe constructorii socialismului.

Glăsnirea violentă între trecut și viitor, între birocrat, burghez — și oameni înaripăți ai comunismului riscă să surpe unitatea de stil e colectiv, jocul lor, contradicțiile dintre ele, dau nelădoarea puternică rezultatul politico-moral, o satiră de uluitoare concentrare și justete ideologică. Desigur însă, de nu s-ar fi luptat cu puritatea și fărâmița de de tot felul, Maiakovski ar fi răpit satiră sape originalitatea, ar fi rotunjit-o, după indicația lui Pobodonosikov, care cere ca „textul să fie relăcut.”

Mai sînt țeză și sute de „soluții” pe care talentul de gigant al lui Maiakovski le-a dat satiric realist-socialiste. Partizanate și virulența lui au fost și sînt o moștenire de preț a satirii și dramaturgiei sovietice. Caracterul de demonstrație, de afiș, îl regăsim pe alături la Bertolt Brecht și Nazim Hikmet. Dar Maiakovski a rămas neîntrecut.

Sergiu Fărcășan

Un mare om de spirit a spus o dată că atunci când este grandios, viciul te revoltă mai puțin. În sprințul tezei sale, autorul dădea exemplul acelei englezoace care, pudică de obicei în fața statului nuda, a fost mai puțin supărată privind un Hercule uriaș: „La asemenea dimensuni — ar fi mărușărit ea — lucrul nu mi se mai pare atât de indecent”.

Din păcate, butada nu este adeverată în toate cazurile. În cazul societății „Ford”, de pildă. Numai în primele trei luni ale anului curent, societatea a înregistrat un profit net de 100.000.000 de dolari. Pentru cei care ar mai fi, totuși, muncii de neluște în ce privește beneficiile ulterioare, reprezentanții Societății asigură că în cursul întregului an 1957 „Ford Motor Co.” va realiza un profit net de 400.000.000 de dolari.

Pozițiile concurențelor capitaliste, lucrurile stau alfel decât cu statele englezoacele pudice: cu cât sînt mai mari, sînt mai indecente.

sîmbătă

Cu toate invitațiile insistente care se fac, tinerul vest-german nu se grăbește să se înroleze în rândurile Bundeswehrului. În fața acestei situații, s-a simțit obligat să intervină personal cardinalul Wenzel, duhovnicul suprem al curții. Vortind în catedrăla din München, cardinalul l-a amenințat pe tineri că dacă refuză să se înroleze, vor avea parte, pe lumea cealaltă, de focul gheenei.

Se pare că cei văzați au preferat alternativa...

duminică

De mulți ani Franța suferă de o acută criză a locuințelor. În repete rânduri, presa a descris condițiile precare, de totală lipsă de salubritate, în care sînt condamnați să trăiască zeii de mil de familii franceze. Unii zăritși au mers chiar mai departe, căutînd să stabilească — fie chiar și cu aproximație — rîle locuințe s-ar putea construi cu banii pe care guvernul li cheltuește pentru reprimarea populației din Alger. Dar cercurile conducătoare franceze s-au dovedit surde la glasul rațiunii. Și criza de locuințe continuă să fie la fel de persistentă.

Ne închipuim, de aceea, răsunețul pe care l-a avut știrea publicată recent în presă despre adoptarea de către guvernul Franței a unui plan de construcție de locuințe. E vorba de 2.700 apartamente, înzestrate cu tot confortul, pe care guvernul francez le va construi și le va pune la dispoziție, în condiții avantajoase...

Tinerilor căsătoriiți cu venituri modeste, miilor de nenorociți care lipsiți de un acoperș deasupra capului, sînt nevoiți să-și petreacă nopțile în stațiile de metropă?

Nu, nu pentru aceștia lucrează mistriile iscusiiților zidari francezi. Apartamentele se construiesc pentru familiile militarilor din trupele de ocupație americane care staționează pe teritoriul francez.

luni

Nesocotind Interesele vitale ale poporului și cele ale păcii în Orientul apropiat, guvernul Ben Gurion a hotărît ca Israelul să adere la „doctrina Eisenhower”. Pe această cale cercurile conducătoare israeliene scotesează să obțină sprințul de care au nevoie pentru a continua politica lor antipopulară.

Așa că d. Ben Gurion are tot dreptul să se laude că guvernul său nu se menține la putere pentru că ar avea rude la Ierusalim. Cel mult la Washington...

Limba engleză nu posedă atîtea cuvinte tari de cîte are trebură în aceste zile presa londoneză pentru a-și exprima indignarea în legătură cu amenințările lui Cian Kai-și de a refina navele engleze care se vor îndrepta spre China. „Aceste amenințări — scrie „Sunday Express” — constituie cel mai înalt grad de nerușinare”.

Nouă, rominilor, răfălele lui Cian Kai-și ne amintesc de o vorbă înțeleaptă din bătrîni: Șarpeleui cînd i se face de moarte iese la drumul mare...

miercuri

Intr-un articol redacțional, săptămînalul englez „New Statesman and Nation” cheamă puterile occidentale să adopte o atitudine realistă față de soluționarea problemei germane. „Pentru Occident — scrie săptămînalul englez — ar fi o prostie să urmeze neabătut poziția lui Adenauer. Prin reunificarea Germaniei se pot obține atîtea lucruri încît țesura Republicii Federale din N.A.T.O. constituie O PLATA MODESTĂ”.

De unde se vede încă o dată ce rău platnic este cancelarul Adenauer.

joi

In Cuba, situația s-a agravat. Opinia publică nu mai crede în declarațiile mincinoase ale guvernului Batista. In ciuda expedițiilor de pedeapsă întreprinse de acesta, răscoală armată din provincia Oriente n-a putut fi înăbușită. Exemplul răsculațiilor este urmat și de alții.

După cum se vede, jocul de-a baba-oarba al guvernului nu mai prinde. Batista nu mai poate lega ochii poporului.

NAȚIONALISMUL

Glăsuț adevărului

Pe ecranele americane de televiziune a apărut la 2 iunie, figura primului secretar al C.C. al P.C.U.S., Nikita Sergheevici Hrușciov, al cărui glas, înregistrat pe peliculă la Moscova, a ajuns astfel la urechile a milioane de americani.

Societatea de radioteleviziune „Columbia Broadcasting System” se poate lăuda că a făcut o treabă bună, mai ales dacă ținem seama că de asemenea prilejului — ca folosirea mijloacelor tehnice moderne în slujba idealurilor păcii și prieteniei între popoare — propăganda transoceanică se folosește foarte rar. Ecurile, primele ecuri care au urmat programului transmis la 2 iunie, arată că interviul lui N.S. Hrușciov a întâmpinat comentarii favorabile. Nu numai în rîndurile ascultătorilor simpli, în cugetele cărora pacea este un desiderat profund, dar și în rîndurile multor organe ale presei occidentale care, oricum ar sueli lucrurile, nu pot înăbuși în nesfîrșit glăsuț adevărului. Așa se face că influențat ziar american „New York Times” scrie, cu referire la emisiunea organizată de „Columbia Broadcasting System”, că „aparitia lui Hrușciov la posturile noastre de radio și televiziune a însemnat un eveniment istoric și extrem de util... și că „milioane de americani au avut ocazia să-l vadă pe Hrușciov în acțiune și să-și facă o idee despre el și cuvintele sale...”. Iar un alt mare ziar american, „New York Herald Tribune”, al cărui corespondent, Cutler, a fost printre cei ce au luat interviul lui N. S. Hrușciov, arată că „un interviu de acest fel este extrem de folositor...”.

Interviul televizat la 2 iunie a fost unul din puținele prilejuri cînd cuvintele unui conducător sovietic au putut ajunge la cunoștința poporului american fără obșnuita intervenție a oficinilor de diformări și denaturări. În atmosfera îmbrăcată de mișcările propagandei războinice a răsunat un glas al păcii, al năzuinței sincere de pace cu toată lumea, de prietenie între popoarele american și sovietic, care au toful de cîștigat din instaurarea unor relații de armonie și înțelegere prietenească.

La fel de favorabile ideilor de bază ale interviului acordat de N. S. Hrușciov sînt și multe din comentariile apărute în celelalte țări capitaliste. În Anglia, „Yorkshire Post” notează că declarațiile lui Hrușciov sînt „un simptom al încercării U.R.S.S. de a se apropia

de occident și de a nu neglija nici un prilej pentru aceasta”. În timp ce, așa cum rezultă dintr-o informație transmisă de agenția United Press, în general observatorii britanici declară că „tonul discursului rostit de Hrușciov pare să indice o largă înțelegere între est și vest în problema dezarmării...”.

În Franța, în sfîrșit, cuvintele conducătorului sovietic au găsit același ecou favorabil, pe care agenția France Press îl formulează astfel: „N. S. Hrușciov, este un mare realist și, fără să-și facă iluzii în ce privește eventualitatea unei modificări a politicii americane... este conștient că o îmbunătățire a relațiilor U.R.S.S.-S.U.A. ar aduce după sine o destindere generală”.

Importanța declarațiilor lui N.S. Hrușciov este evidentă pentru orice conștient că pacea vibrează la ideile păcii și progresului uman. Claritatea principiilor formulate, adîncul lor umanism, logica implacabilă cu care sînt înfățișate — caracterizează, de la un capăt la altul, întregul interviu. De aceea, cu atît mai penibile apar comentariile celor pe care aceste declarații i-au plasat într-o derută și panică. Americanul de rînd se întreabă: dacă această este politica Uniunii Sovietice și nu aceea pe care o trimitează zilnic „marea presă”, de ce oare nu se poate pune capăt cursei înarmărilor și stăvilii primejdia de război? Dar pînă să-și vină răspunsul adevărat, iată că și întră în acțiune Departamentul de Stat, al cărui purtător de cuvînt, Luther J. Reid, citește o declarație în care se grăbește să răstălmăcească lucrurile și să respingă o serie de afirmații cuprinse în interviul lui N. S. Hrușciov.

Practic și cît se poate de simplă. Despre propunerile realiste, constructive, cuprinse în interviu — nici un cuvînt. În schimb, declarația întreagă este prezentată într-o formulă care, de fapt, nu obligă la nimic: S.U.A. făgăduiesc să acorde o bună primire „oricărei dovezi... că Uniunea Sovietică este gata să încheie acorduri acceptabile privind importante probleme mondiale”.

S-ar părea, totuși, că vremea „făgăduielor” a trecut. Uniunea Sovietică a făcut destui pași în direcția soluționării problemelor mondiale importante. Acești pași sînt bine cunoscuți. Acum e rîndul puterilor occidentale.

Îndoiială, urmat de Franța și în general de toți partenerii „pieșii comune”. Japonia nu va vrea nici ea să piardă trenul. În afara Chinei sînt toate șansele să fie scoase de sub embargo, fie și numai parțial, Republica Populară Democrată Coreeană. Dezvoltarea raporturilor economice între cele două lagăre, între cele două piețe mondiale, este de natură a influența în bine și raporturile politice. În acest sens, deși venită cu destulă întîrziere, hotărîrea guvernului britanic, corespunzînd intereselor colaborării între state și confirmarea punctului de vedere sovietic al necesității revenirii la comerțul internațional normal.

Pe două fronturi

Ne amintim — faptul este foarte recent — de un schimb de note care a urmat unei convorbiri între ambasadorul sovietic la Bonn, A. A. Smirnov și cancelarul Adenauer. Acesta asigură că guvernul vest-german nu posedă arma atomică, că nu a făcut demersuri pentru furnizarea acestei arme și că R.F.G. va face tot ce-i stă în putință pentru realizarea unei dezarmări generale controlate în domeniul armelor nucleare. Atitudinea aceasta provocabă nedumerire tocmai prin claritatea ei: infirma prea categoric tot ce se știa nu numai despre starea de spirit ce animă guvernul federal, dar și despre pregătirile concrete ale acestuia.

O nouă serie de informații nu po-

zărboi federal Strauss și ministrul de război britanic Duncan Dandys s-au purtat asupra înzestrării Bundeswehrului cu arme atomice tactice. Puțin după aceasta, oficiosul militar federal „Die Bundeswehr” anunța jubilind echiparea trupelor vest-germane cu arme atomice. În sfîrșit, știrii mai vechi despre „pool-ul atomic intervenit între cîteva mari întreprinderi industriale germane, i se adaugă comunicarea făcută de „Sunday Express” că uzinele Krupp din Essen vor trece în curînd la fabricarea în serie a pieselor pentru bomba H.

Așadar, pe de o parte se susține menținerea Republicii Federale Germane în afara cursei atomice, pe de altă parte se procedează la înarmarea ei cu arme nucleare; pe de o parte se neagă staționarea pe teritoriul R.F.G. a trupelor aliate înarmate cu arme atomice, pe de altă parte se realizează staționarea unor astfel de trupe. Abilitatea nu mai poate servi la nimic în această direcție, întrucît nu convinge de intențiile pacifice sincere ale guvernului federal german.

Se așteaptă

un răspuns categoric

Propunerile sovietice în cadrul discuțiilor de dezarmare de la Londra au pus puterile occidentale în situația de a nu se mai putea esciva de la un răspuns categoric. Poziția delegațiilor occidentale și în special a delegațiilor americane, a devenit dificilă din momentul în care nu se mai putea nega că Uniunea Sovietică a finit seama de punctul de vedere susținut anterior de către aceștia. Nu se mai putea repeta la infînit „nu” fără să se riste dezaprobară zgomotoasă a opiniei publice. O anchetă a vestului „Institute of Gallup” arată că 63 la sută din populația americană s-a pronunțat pentru încetarea neîntîrziată a experiențelor cu arme atomice și cu hidrogen. Eisenhower și Dulles au fost nevoiți să facă amendări care să acopere ecoul penibil creat de intervenția amiralului Radford și să liniștească temerile complotiștilor.

S-au pus însă, între timp, declarațiile cancelarului Adenauer: respingerea ideii unei posibilități de efectuare a inspecției în Europa, condiționarea dezarmării de reunificarea Germaniei și integrarea ei în N.A.T.O. etc. Întrucît declarațiile acestea urmau a scurta intervalul conversațiilor lui Strauss și Heusinger la Londra și a celor ale lui Adenauer și Brentano la Washington, se puneau problema dacă ele cristalizau o contradicție sau un acord între partenerii pactului nord-atlantic. Dilema a fost însă ușor re-

Elocvența faptelor

Dacă s-ar cere exemplificarea transformării unor adversități — care au mers pînă la conflict armat — în relații de pace trinitică; dacă ar fi nevoie să se demonstreze, practic posibilitatea coexistenței active între două

prem al U.R.S.S., K. Vorosîlov și alți oameni de stat sovietici au vizitat în mai multe rînduri Finlanda. Și totuși, se mai pot face și multe alte lucruri pentru adîncirea și lărgirea relațiilor sovieto-finlandeze. Fără îndoială că soșirea la 6 iunie în capitala Finlandei a lui N. A. Bulganin și N. S. Hrușciov și vizita lor de 10 zile în această țară vor constitui ocazia cea mai favorabilă de înțelegere a prieteniei, de amplificare și de multiplicare a secoltoarelor de concurență economică și culturală. „Soșirea oamenilor de stat sovietici — scria un ziar finlandez burghez în prezua vizitei — constituie evenimentul cel mai important pentru Finlanda de la sfîrșitul războiului”. Este într-adevăr vorba de un eveniment foarte important și nu numai pentru Finlanda: este important pentru toate țările mici, pentru toate țările din afara zonei socialiste. El arată că o conviețuire pașnică și rodnică este nu numai un desiderat, ci și o posibilitate.

Manevre politice și... navale

Între 3 și 6 iunie s-a ținut în capitala Pakistanului conferința președintelui de consiliu și a șefilor de stat major ai țărilor care fac parte din pactul de la Bagdad. N-a fost prima întrunire a acestei organizații, dar inovația a constat în efectuarea concomitentă a unor manevre navale britano-turcești în Marea de Marmara și în Marea Neagră. Iar în cursul zilei a 6-a americanele în Mediterana nord-orientală a fost paralelă introducerii Statelor Unite în comitetul militar al pactului aliat.

Nu au transmiat prea multe asupra ordinelor de zi a conferinței, iar comunicatul final nu se poate nici el îndepărta de formulele tipice care ne-au deprins de la o vreme încheierile similare N.A.T.O. sau S.E.A.T.O. Semnificative sînt însă două fapte: convocarea conferinței a doua zi după lovitură de stat din Iordania, într-un

moment de mare tensiune a popoarelor Orientului apropiat și mijlociu, și locul tot mai important pe care Statele Unite tind să-l ia în organizația pactului de la Bagdad. Dacă mai există pînă acum vreo îndoială asupra adevăratelor feluri pe care acest pact le urmărește față de mișcarea de eliberare a popoarelor arabe, aceste două fapte o împrăștie. Devine evident că pactul de la Bagdad se colorează tot mai mult ca anexă a „doctrinei Eisenhower”, că obiectivele lui, nemărturisite fășș pînă de curînd, se dezvăluie definitiv ca înrobitoare, colonialiste, iar țările orientale participante se învederează ca unele docile în jocul de pionii al Departamentului de Stat și în planurile militare ale Pentagonului.

Speculațiile comentatorilor occidentali mizează în special pe rolul destinat Irakului. Date fiind legăturile stabilite în ultima vreme între regi Irakului, Iordaniei și Arabiei Saudite, nu se exclude aderarea viitoare a ultimelor două țări la pact. Nu este mai puțin adevărat că se încearcă a se face din ele baze de operații în vecinătatea sudică a Uniunii Sovietice. Vigilență, aceasta și-a spus recent cuvîntul cu privire la interesul ei de a avea o zonă de pace la frontieră. Așa zisa „luptă antisubversivă”, devenită factor comun al pactului de la Bagdad și al „doctrinei Eisenhower” demască definitiv planurile agresive hotărîte la Karachi, confirmă legitima suspiciune a Uniunii Sovietice și sporește temerile popoarelor arabe.

Sensul unei măsuri

Mult cîntaia solidaritate a „lumii libere” a suferit în mai puțin de un an de zile a doua mare dezmitire. Prima a fost luxarea acțiunii anglo-franceze împotriva Egiptului de către monopolistii americani doritori să „umple vidul” lăsat în Orientul apropiat și mijlociu, iar cea de-a doua — reducerea de către Marea Britanie a restricțiilor în comerțul cu China. Într-înțindurile situații politice actuale a Franței nu-i permit decamdată o luare de poziție în această problemă, dar toate datele — logice, economice și politice, — pledează pentru adoptarea apropiată a unei atitudini similare celeia a Marii Britanii, Unitatea de vederi, atît de translandriur zugrăvită de comunicatele întreprinderilor din Bermuda, a pierdut poșhița ei înșelătoare.

Este cert că economia britanică se sufocă Piețele ei tradiționale sînt actualmente sau ocupate de concurența americană, sau disputate de infiltrarea metodică vest-germană și japoneză, sau închise de embargo. Spargerea embargo-ului, fie și numai în măsură parțială, era, în situația actuală, singura soluție de salvare a comerțului britanic. Dar faptul că actual acesta se produce tocmai acum este un indicu e locvent al contradicțiilor care macină lagărul imperialist. Și, după cum Statele Unite au lansat „doctrina Eisenhower” pentru a se substituîi intereselor britanice în sfera tradițională a acestora — Orientul apropiat și mijlociu, tot așa și Marea Britanie a început prin renunțarea la restricțiile în comerțul cu China — alfadată cunoscută zonă de interese economice americane. Spunem „a început” pentru că, după toate probabilitățile, ne aflăm decamdată la primul pas: renunțarea la restricții nu se va reduce cu timpul numai la cele 200 articole inițiale și nu numai la Republica Populară Chineză.

Independent însă de faptul că noua atitudine britanică constituie încă un aspect al reglării de conturi între aliați, independent de faptul că Statele Unite ar putea trece la represalii, ne aflăm în fața unui eveniment nemit a avea consecințe, multe și favorabile, asupra situației internaționale. Exemplul Marii Britanii, adoptat ultra-rapid de țările nordice, va fi, fără

Imagina pe care o oferă cercurile politice burgheze din America, după dramaticele evenimente din Taiwan, poate fi comparată într-un fel cu celebra scenă din „Revizorul”. În primul moment, stupefiate, toate personajele au incremenit și au amuțit. Prinziind apoi iar, să oțeze — toate deodată. Cînd aceste strigăte de durere au ajuns la urechile receptive ale agenției telegrafice Associated Press, ea a pornit, în goană, cu stîlău de picături calmate, să le acorde prim ajutor... gazetăresc.

Adevărul este că mulți americani au tras o seamă grozavă. Situația complotiștilor rămași în Taipei nu-i încîntă cîtui de puțin. Nu-i bucură nici priveliștea caselor asediate și înconjurate cu sîmă ghîmpăsită, în care sînt siliiți să se ascundă acum diplomații americani din Taiwan. Ei nu îndrăznesc nici măcar să scoată susculălor cu prompșș pe străzile chineze. Umiltoare și chinuătoare situație pentru nasul american, atît de obișnuit să se amestece în treburile altora!

Dar nu e vorba numai de Taiwan. E vorba de soarta americanilor aflați și în alte regiuni ale Asiei; și nu numai ale Asiei, ci și ale Europei, ale lumii întregi, unde „binefăcătorii” s-au instalat nestingheriți... De aceea, Associated Press se grăbește să vină în ajutor cu picături, primște, slaturi. Mai presus de toate, agenția recomandă liniște: fără panică, gentilemani! Păstrați-vă calmul, Madam, luați cîteva picături! Sir, puneți o compresă la cap... Nu s-a întîmplat nimic deosebit. Un simplu incident... Nu vă alarmați!

Doctozii de la agenția telegrafică americană — acest post de prim ajutor — sînt animați de cele mai bune intenții. E îndeolnic însă că analiza situației cliicii militare americane din diferite țări ar putea liniști opinia publică îngrijorată. Din această pricină, nici chiar doctozii nu-și pot asuce deosebit scepticism. Nici ei nu se încred în optimismul lor. E și firesc.

Cine dacă nu ei au afirmat că Taiwanul este regiunea cea mai pașnică, cea mai de nădejde din Oceanul Pacific, că aici întreaga populație ar fi pur și simplu îndrăgostită de americani, că ciankaiștii sînt puternici, că ei se bucură de sprințul total al poporului și asigură colonialiștilor ferice veșnică? Și deodată — lucru ciudat! — ambasada americană din Taiwan a fost devastată!

Operația de distribuire a picăturilor de valeriană, Associated Press o începe cu Franța. „Relațiile dintre populație și trupele americane sînt bune”. Agenția face, însă, și o rezervă bine venită: „Cît timp oamenii sînt oameni, se pot întîmpla incidente”. Formularea filozofică care trebuie citită cam așa: atîta timp cît americani sînt ocupați, incidentele sînt inevitabile. Și încă un amănunt semnificativ: relațiile sînt „bune”, dar un Co-

mitet special lucrează, totuși, fără întrerupere la „îmbunătățirea” lor. Plînă una-alta, militarii americani se tem să se mute în statele franceze și continuă să locuiască la bazele lor.

Cît privește Parisul, afirmă agenția, „cosmopolitismul său îl face să primească cu egală ospitalitate pe toți naspeșii”. Ceea ce-și o calomnie însă la adresa Parisului, care nu-i un oraș cosmopolit, ci un oraș francez, capitală cu vechi tradiții patriotice și revoluționare. Cosmopolit e sînt numai bulevardele, unde tonul e dat de marile restaurante și bururi. În cartierele proletare ale Parisului, în Parisul muncii, luptei și cinstei, „ospășii” de peste Ocean sînt primii cu totul alifai. Starea de spirit antiamericană e aici la fel de puternică ca și la Taipei. E un fapt care nu poate fi ascuns sub nici un fel de comprese.

Cum stau lucrurile în Germania occidentală? Agenția transmite cu prudență, cu teamă, potîncindu-se la ficcare cuvînt: „Acum șase luni relațiile erau încordate în urma unor incidente triste, acum însă, se pare că trupele se împacă bine cu populația”.

Acest „se pare” e foarte semnificativ. Agenția nu îndrăznește să mintă de la obraz afirmînd că relațiile sînt bune. Ea știe că clica americană din Germania occidentală se comportă la fel de nerușinat ca în Taiwan. În Germania occidentală, americanii au violat și uciș nemurărate fete. Asasinii au rămas nepedepsiți. Nici chiar autoritățile de la Bonn n-au izbutit să înăbușe ura populației. În fața clădirilor ocupate de autoritățile americane au avut loc demonstrații ostile. În cursul cărora s-a strigat: americani, cărați-acasă!

În Italia, potrivit relațiilor agenției, situația e „se pare” (din nou „se pare”) mai bună. Dar în multe orase, americanii cîtesc cu amărăciune pe pereții caselor îndemnul de a se căra acasă. Soldaților americani li se recomandă să nu iasă pe stradă în uniformă. Agenția le propune să dea impresia că sînt turiști.

În Anglia, așa cum ne informează Associated Press, atitudinea față de americani este, „în general bună”. Dar în special? Acest lucru n-are importanță — declară agenția. „În unele regiuni, relațiile sînt încordate”. Într-o localitate, o familie americană a fost dată afară din casă. În altă parte — la centrele de benzină au apărut alifșe: „Nu servim pe americani”.

Oricît s-ar strădui agenția americană să atenuze și să îndulcească lucrurile, starea de spirit antiamericană existentă în Anglia, rămîne un fapt. Și acesta este un fapt notoriu. Chiar cercurile moderate și conservatoare engleze își rețin cu greu iritația împotriva dominației americane în Anglia. Amozitatea față de partenerii americani s-a făcut auzită nu o dată în parlament, în cuvîntările oamenilor politici, în presă.

coload. Dulles a mărlurisit că Statele Unite sînt pentru dezarmare și inspecție în Europa, dar condiționează aceasta de consimțămîntul aliaților. Cu alte cuvînte, Statele Unite doresc din tot sufletul să renunțe la intranșigența de pînă acum, dar sînt împiedicate de aliații lor europeni: dovadă peremtorie — atitudinea Germaniei Federale.

O asemenea cauzistică este posibilă desigur numai în declarațiile de presă, cînd nu se acordă nici acesteia importanța pe care o merită și nu se dă nici cuvîntului rostul seriozității la care are dreptul. Dar la tratativele la care are dreptul „Dar la tratativele la care are dreptul” nu se admite rezerve min-tale, se impune numai în declarațiile de presă, cînd nu se acordă nici acesteia importanța pe care o merită și nu se dă nici cuvîntului rostul seriozității la care are dreptul. Dar la tratativele la care are dreptul „Dar la tratativele la care are dreptul” nu se admite rezerve min-tale, se impune numai în declarațiile de presă, cînd nu se acordă nici acesteia importanța pe care o merită și nu se dă nici cuvîntului rostul seriozității la care are dreptul.

O asemenea cauzistică este posibilă desigur numai în declarațiile de presă, cînd nu se acordă nici acesteia importanța pe care o merită și nu se dă nici cuvîntului rostul seriozității la care are dreptul. Dar la tratativele la care are dreptul „Dar la tratativele la care are dreptul” nu se admite rezerve min-tale, se impune numai în declarațiile de presă, cînd nu se acordă nici acesteia importanța pe care o merită și nu se dă nici cuvîntului rostul seriozității la care are dreptul.

Bunăcredință și nu pretexte

Discuțiile din cadrul subcomitetului de la Londra al Comisiei O.N.U. pentru dezarmare au reînceput, dar contrapropunerile americane continuă a se lăsa așteptate. E destul de greu a motiva rațiunile acestei întîrzieri. A-luziile la „momentul psihologic” nu-și au rostul, pentru că un astfel de moment a trecut de mult: îngrijorarea opiniei publice mondiale a fost anterioră experiențelor din Christmas și Nevada iar sublinierea mersu petată a răfălelei teorii a „pachetului”, adică alezării problemii dezarmării de o serie de condiții prel minare, nu poate nici ea să contribuie la progresul actualului stadiu în care se află problema dezarmării. În sfîrșit, au apărut profeții de ocazie care întredă abia peste doi-trei ani data cînd dezarmarea va fi „suficient de coaptă”.

Pînă acum, după reluarea discuțiilor, propuneri efective nu a făcut decît delegatul sovietic V. A. Zorin. În ședința din 3 iunie reprezentantul sovietic a cerut desființarea încetării experiențelor cu arme termonucleare de ansamblu problemei dezarmării și realizarea unui acord imediat pentru încetarea exploziilor. În acest sens, V. A. Zorin a cerut de asemenea invitarea lucrărilor subcomitetului a unui delegat al Indiei, al cărui parlament s-a pronunțat categoric pentru sistarea experiențelor.

Un acord imediat între cele trei puteri posesoare ale armelor amintite, dat fiind numărul redus al partenerilor, ar fi mai ușor de realizat și ar da impuls continuării discuțiilor relectoare la renunțarea la armele de exterminare în masă, cît și asupra dezarmării în general. Problema dezarmării este firește mult mai complexă, dar rezolvarea ei, fie și parțială este de domeniul posibilităților unui viitor acord apropiat. Rămîne numai ca așteptatele contrapropuneri să facă dovadă de bunăcredință și nu numai de dorința de a oferi un pretext opiniei publice îngrijorate.

Cronicar

Picături de valeriană

Imagina pe care o oferă cercurile politice burgheze din America, după dramaticele evenimente din Taiwan, poate fi comparată într-un fel cu celebra scenă din „Revizorul”. În primul moment, stupefiate, toate personajele au incremenit și au amuțit. Prinziind apoi iar, să oțeze — toate deodată. Cînd aceste strigăte de durere au ajuns la urechile receptive ale agenției telegrafice Associated Press, ea a pornit, în goană, cu stîlău de picături calmate, să le acorde prim ajutor... gazetăresc.

Adevărul este că mulți americani au tras o seamă grozavă. Situația complotiștilor rămași în Taipei nu-i încîntă cîtui de puțin. Nu-i bucură nici priveliștea caselor asediate și înconjurate cu sîmă ghîmpăsită, în care sînt siliiți să se ascundă acum diplomații americani din Taiwan. Ei nu îndrăznesc nici măcar să scoată susculălor cu prompșș pe străzile chineze. Umiltoare și chinuătoare situație pentru nasul american, atît de obișnuit să se amestece în treburile altora!

Dar nu e vorba numai de Taiwan. E vorba de soarta americanilor aflați și în alte regiuni ale Asiei; și nu numai ale Asiei, ci și ale Europei, ale lumii întregi, unde „binefăcătorii” s-au instalat nestingheriți... De aceea, Associated Press se grăbește să vină în ajutor cu picături, primște, slaturi. Mai presus de toate, agenția recomandă liniște: fără panică, gentilemani! Păstrați-vă calmul, Madam, luați cîteva picături! Sir, puneți o compresă la cap... Nu s-a întîmplat nimic deosebit. Un simplu incident... Nu vă alarmați!

Doctozii de la agenția telegrafică americană — acest post de prim ajutor — sînt animați de cele mai bune intenții. E îndeolnic însă că analiza situației cliicii militare americane din diferite țări ar putea liniști opinia publică îngrijorată. Din această pricină, nici chiar doctozii nu-și pot asuce deosebit scepticism. Nici ei nu se încred în optimismul lor. E și firesc.

Cine dacă nu ei au afirmat că Taiwanul este regiunea cea mai pașnică, cea mai de nădejde din Oceanul Pacific, că aici întreaga populație ar fi pur și simplu îndrăgostită de americani, că ciankaiștii sînt puternici, că ei se bucură de sprințul total al poporului și asigură colonialiștilor ferice veșnică? Și deodată — lucru ciudat! — ambasada americană din Taiwan a fost devastată!

Operația de distribuire a picăturilor de valeriană, Associated Press o începe cu Franța. „Relațiile dintre populație și trupele americane sînt bune”. Agenția face, însă, și o rezervă bine venită: „Cît timp oamenii sînt oameni, se pot întîmpla incidente”. Formularea filozofică care trebuie citită cam așa: atîta timp cît americani sînt ocupați, incidentele sînt inevitabile. Și încă un amănunt semnificativ: relațiile sînt „bune”, dar un Co-

Japonia... Pentru început, firește, cîteva picături de valeriană. „În general, relațiile sînt bune”. În general, „Da, probabil”. Dar în special? În special, ca s-o spunem pe sleau, lucrurile stau prost.

Și aici au loc demonstrații, proteste în masă împotriva politicii S.U.A. Pentru securitatea americanilor și calmarea poporului japonez, cartierul general american a trebuit să fie mutat din Tokio în împrejurimile orașului. În urma acestor măsuri, transmise agenției, atitudinea locuitorilor din Tokio față de americani s-a îmbunătățit considerabil.

S-a îmbunătățit ea oare într-adevăr? Întreaga lume știe că poporul japonez este îndolnat din cauza sam-minicilorilor soldaților americani, a asasinării unei femei japoneze. Cu ficcare și, crește protestul împotriva dominației americane.

N-o să trecem în revistă toate țările. Subliniem numai atitudinea existentă față de americani în Asia și în special în Coreea de sud, unde a trebuit să se ia măsuri speciale pentru prevenirea „incidentelor”.

Cauza cauzelor este „politica de forță” imperialistă, tendința fășșă a capitalului monopolist american de a acapara tot ceea ce se află în cale, de a stipune omierina prin arme și amenințări.

Încercările agenției Associated Press de a explica evenimentele din Taipei cu o simplă „întîmplare” de a le prezenta drept un „incident” sînt ridicole. Agenția continuă să ducă aceeași politică de înșelare și autoînșelare care a contribuit la înflorirea iluziilor americane.

Această trecere în revistă a stării de spirit antiamericane de prelungit din întreprinderi de agenție a arătat în mod convingător că explozia de ură din Taipei nu este o simplă întîmplare, ci ca se numește așa, un salt calitativ, consecință firească a politicii devenită faimoasă în întreaga lume sub denumirea de „doctrina Eisenhower-Dulles”. Ghionturile primite de